

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від 24 квітня 2019 року
(протокол № 9)

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

ПРОГРАМА

обов'язкової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра
(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр і назва спеціальності)

**Бердянськ
2019 рік**

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

кандидат економічних наук, доцент Костенко Г.П.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету “18” квітня 2019 року, протокол № 6

ВСТУП

Програма обов'язкової навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Предметом навчальної дисципліни є загальна теорія бухгалтерського обліку, що дозволяє використати можливості навчального процесу для засвоєння студентами основ бухгалтерського обліку, оволодіння національною методикою формування економічної інформації в системі бухгалтерського обліку й звітності, осмислення економічної суті господарських операцій і процесів, формування елементарних навиків пошуку, оцінки й практичного використання облікової інформації у повсякденній економічній роботі.

Міждисциплінарні зв'язки: передуює вивченню дисциплін «Організація виробництва», «Економіка праці та соціально-трудова відносини», «Підприємництво в сфері послуг» після вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Мікроекономіка».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни «Бухгалтерський облік» є формування системи знань з теорії та практики ведення бухгалтерського обліку на підприємствах.

1.2. Основними завданнями дисципліни «Бухгалтерський облік» є вивчення методів раціональної організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах на підставі використання прогресивних форм і національних стандартів; набуття навичок опрацювання і використання облікової інформації в управлінні.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні набути таких компетентостей:

ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

Та демонструвати такі результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності в контексті розвитку економіки Північного Приазов'я.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

ПРН 16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці.

ПРН 17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5/150 (кредитів ЄКТС/години).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод.

Значення бухгалтерського обліку в управлінні та контролі. Види господарського обліку. Вимоги, що пред'явлені до обліку. Предмет бухгалтерського обліку. Класифікація господарських засобів та джерел їх утворення. Метод бухгалтерського обліку.

Тема 2. Бухгалтерський баланс.

Поняття балансу, його будова. Зміст статей балансу. Мета складання балансу. Зміст активу балансу. Зміст пасиву балансу. Зміна в статтях балансу під впливом господарських операцій.

Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Призначення рахунків бухгалтерського обліку. Структура рахунків бухгалтерського обліку. Взаємозв'язок рахунків і балансу. Подвійний запис, його сутність і значення. Синтетичні та аналітичні рахунки. Оборотні відомості за синтетичними та Каналітичними рахунками. Класифікація рахунків та її значення. План рахунків бухгалтерського обліку.

Тема 4. Оцінювання та калькуляція.

Суть і значення оцінки у бухгалтерському обліку. Види оцінки та види вартості, принципи оцінки об'єктів обліку. Поняття про калькулювання та собівартість, види витрат і види собівартості. Методи калькулювання та види калькуляцій.

Тема 5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку.

Первинні спостереження в обліку, їхня мета і завдання. Одиниця первинного спостереження в обліку. Документація, її суть і значення. Бухгалтерські документи, як носії первинної облікової інформації. Види бухгалтерських документів, їх класифікація. Обробка документів. Документообіг. Порядок зберігання первинних документів. Інвентаризація, її суть і значення. Види інвентаризації. Порядок проведення та оформлення інвентаризації, виявлення і відображення в обліку її результатів. Облікові реєстри і техніка облікової реєстрації. Форми бухгалтерського обліку. Помилки в бухгалтерських записах, способи їх виявлення та виправлення. Основи організації бухгалтерського обліку. Поняття облікових реєстрів. Класифікація облікових реєстрів. Форми бухгалтерського обліку.

Тема 6. Облік необоротних активів.

Класифікація основних засобів; порядок їх визнання як активу. Облік надходження основних засобів оцінка основних засобів. Нарахування та облік амортизації. Облік витрат на поліпшення і ремонт при господарському та підрядному способах їх проведення. Облік вибуття основних засобів. Облік переоцінки основних засобів. Нематеріальні активи, їх класифікація та оцінка. Облік надходження та вибуття нематеріальних активів. Облік амортизації та зносу нематеріальних активів.

Тема 7. Облік запасів.

Запаси критерії їх визнання, оцінка в балансі. Облік надходження виробничих запасів. Облік витрат виробничих запасів. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів. Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками.

Тема 8. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості.

Облік грошових коштів на рахунках у банках. Облік безготівкових розрахунків при різних формах. Облік касових операцій. Дебіторська заборгованість критерії визнання та види. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік резерву сумнівних боргів. Облік розрахунків з покупцями і замовниками.

Тема 9. Облік фінансових інвестицій.

Фінансові інвестиції та основні принципи їх оцінки й обліку. Облік інвестицій, які засвідчують відносини позики. Облік інвестицій, які утримуються для перепродажу. Облік інвестицій, які засвідчують право власності на частину в майні підприємств. Облік інвестицій з метою контролю інвестора над об'єктом інвестування.

Тема 10. Облік власного капіталу.

Визначення, склад і функції власного капіталу. Облік власного капіталу. Формування та облік статутного капіталу на державних підприємствах та в акціонерних товариствах.

Тема 11. Облік зобов'язань.

Облік зобов'язань після кредитів в національній валюті. Кредитний договір, його зміст, правила оформлення. Облік зобов'язань після кредитів за наявності застави. Синтетичний облік зобов'язань за кредитом. Облік зобов'язань після векселів виданих. Обов'язкові вимоги до векселів як засобу розрахунку.

Тема 12. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу.

Економічний зміст оплати праці і її форми. Класифікація видів оплат праці. Первинний облік витрат праці на підприємстві. Зведений облік розрахунків з оплати праці. Синтетичний і аналітичний облік розрахунків з оплати праці. Утримання із заробітної плати працівників. Утворення і використання соціальних фондів.

Тема 13. Облік витрат діяльності підприємства.

Витрати підприємства, критерії визнання, класифікація. Облік витрат за елементами. Облік витрат за видами діяльності.

Тема 14. Облік доходів і фінансових результатів.

Визначення, склад, оцінка доходів та їх класифікація. Облік доходів від операційної діяльності. Облік доходів від іншої діяльності. Облік доходів від надзвичайної діяльності. Облік фінансових результатів діяльності. Облік прибутку підприємства.

Тема 15. Фінансова звітність.

Фінансова звітність підприємства. Основні вимоги, які пред'являються фінансовій звітності і принципи її складання. П(С)БУ №1 «Загальні вимоги до фінансовій звітності». Склад фінансовій звітності, її пред'явлення і оприлюднення. Форми фінансовій звітності. Баланс (форма №1). Звіт про фінансові результати (форма №2). Звіт про рух грошових коштів (форма №3). Звіт про власний капітал (форма №4). виправлення помилок і зміни в фінансовій звітності.

3. Рекомендована література

1. «Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансовій звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
2. Атамас П. Фінансовий облік. Практикум / Під ред. А. Атамас. – К. : Центр навчальної літератури, 2013. – 444 с.
3. Бухгалтерський облік : підруч. / Р.Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 480 с.
4. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності : посібник / Чернікова І.Б., Дергільова Г.С., Нестеренко І.В. – Х. : Видавництво «Форт», 2015. – 200 с.
5. Бухгалтерський облік: навчальний посібник / Н.С. Акімова, О.В. Топоркова, Т.А. Наумова, Н.С. Ковалевська, І.В. Янчева, В.В. Янчев – Х. : «Видавництво «Форт» , 2016. – 447с.
6. Гудзь Н.В. Бухгалтерський облік. 2-е вид., перероб. і доп. Навч. посіб. / Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 424 с.
7. Давидюк Т.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. – Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 392 с.
8. Маргасова В. Удосконалення методики та організації обліково-економічної роботи в сучасних умовах господарювання: монографія / В. Маргасова, В. Гливенко. – К. : Кондор, 2016. – 244 с.
9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансовій звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
10. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 2 «Консолідована фінансова звітність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>
11. Основні засоби. Облік особливих операцій / [В. Карпова, Д. Ковальов, А. Василенко, З. Куриляк, І. Назарбаєва] – К. : Газета «Все про бухгалтерський облік», 2016. – 336 с.
12. План рахунків бухгалтерського обліку. Інструкція про застосування плану рахунків бухгалтерського обліку. – К. : Алерта, 2016. – 418 с.
13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. – К. : Алерта, 2016, – 304 с.
14. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність: підручник / Н.М. Ткаченко. – К. : Алерта, 2016, – 928 с.

15. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435–IV зі змінами і доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

16. Шара Є.Ю. Фінансовий облік I : навч. посібник / Є.Ю. Шара, І.Є. Соколовська-Гонтаренко ; Держ. фіскальна служба України, Нац. ун-т Держ. податкової служби України. – К. : Центр учб. літ., 2016. – 336 с.

4. Методи навчання:

лекція, демонстрування, практичні роботи, метод письмового контролю.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання екзамен.

6. Система оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BС (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни